

prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni
judecător: C. Crețu
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
judecători: N. Vascan, E. Palanciuc, I. Țurcan

dosarul nr. 2r-99/18

DECIZIE

07 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Iulia Sîrcu
Ion Druță
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către Chirică Vasile,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a BC „Moldova-Agroindbank” SA împotriva lui Chirică Vasile și Chirică Irina, intervenient accesoriu SC „Glorinal” SRL cu privire la executarea dreptului de ipotecă,
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2017, prin care a fost restituită ca fiind depusă în afara termenului legal cererea de apel depusă de Chirică Vasile, prin intermediul avocatului Gheorghiiță Oleg,

c o n s t a ț ă :

La 07 aprilie 2016, BC „Moldova-Agroindbank” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Chirică Vasile și Chirică Irina, intervenient accesoriu SC „Glorinal” SRL cu privire la executarea dreptului de ipotecă.

Prin hotărârea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 19 mai 2017 acțiunea a fost admisă integral, s-au transmis în posesia BC „Moldova-Agroindbank” SA pentru a fi vândute bunurile ipotecate de către Chirică Vasile și Chirică Irina și s-a încasat în mod solidar din contul lui Chirică Vasile și Chirică Irina în beneficiul reclamantei BC „Moldova-Agroindbank” SA cheltuielile de judecată cu titlu de taxă de stat în mărime de 18 807,50 lei.

La 10 iulie 2017, Chirică Vasile a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri de încetare a procesului civil.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2017, a fost restituită ca fiind depusă în afara termenului legal cererea de apel depusă de Chirică Vasile, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

La 11 decembrie 2017, Chirică Vasile a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel din 15 noiembrie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel cu remiterea cauzei spre rejudecare.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că încheierea contestată a fost expediată în adresa părților la 28 noiembrie 2017 (f.d 196). Chirică Vasile în recursul declarat susține că a primit copia încheierii contestate la data de 07 decembrie 2017. Alte înscrisuri care să ateste comunicarea acesteia recurentului anterior declarării recursului, la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, instanța de recurs consideră că recursul declarat la 11 decembrie 2017 de către Chirică Vasile împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2017, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

La caz se constată că prin încheierea din 15 noiembrie 2017, Curtea de Apel Chișinău a dispus restituirea cererii de apel depuse de Chirică Vasile a fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen, întemeindu-și concluziile pe dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, care statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen (f. d. 187-189, 190-195).

Instanța de recurs reține că încheierea instanței de apel este neîntemeiată fiind emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, respectiv nu poate fi reținută.

Astfel, în conformitate cu art. 376 alin. (1) CPC, dispozițiile de procedură privind judecarea pricinilor civile în primă instanță se aplică și în instanța de apel în măsura în care nu sânt contrare dispozițiilor prezentului capitol.

Conform art. 193 alin. (1) CPC, judecarea pricinilor civile are loc în ședință de judecată cu înștiințarea obligatorie a participanților la proces despre locul, data și ora ședinței.

Conform art. 102 alin. (1) CPC, instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură.

Alin. (3) al aceluiași art. indică că, citațiile și înștiințările se înmânează participanților la proces, martorilor, experților, specialiștilor, interpreților astfel încât aceștia să se poată pregăti de proces și să se prezinte la timp în fața instanței.

Conform art. 102 alin. (4) al CPC, citația se înmânează părții cu cel puțin 3 zile înainte de data judecării. În pricinile urgente, acest termen poate fi mai scurt, la discreția instanței.

Conform art. 105 alin. (1) CPC, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmînării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmînează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței.

Alin. (5) al aceluiași articol indică că, citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmînează personal contra semnătură pe cotor. Citația sau înștiințarea adresată unei organizații se înmînează persoanei cu funcție de răspundere respective contra semnătură pe cotor sau, în cazul absenței acesteia, se înmînează în același mod unui alt angajat, considerîndu-se recepționată de organizație.

Din sensul normelor de drept citate este de înțeles că, persoana se va considera legal citată numai în cazul în care există confirmarea transmiterii și primirii citației sau înștiințării.

La caz prezintă relevanță și prevederile art. 9 alin. (1) CPC, care indică că instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sunt stabilite de prezentul cod și de alte legi.

Iar în sensul art. 26 alin. (3) CPC, instanța care judecă pricina își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale pricinii.

În consecință, la caz se constată că instanța de apel nu și-a îndeplinit obligația de a înștiința apelantul din timp despre data, locul și ora ședinței de judecată, or citația prin care reprezentantul lui Chirică Vasile, avocatul Gheorghită Oleg a fost informat despre ora și locul desfășurării ședinței de judecată din 15 noiembrie 2017 în instanța de apel, a fost înmănată la adresa indicată de ultimul cu întârziere, fapt ce se confirmă prin copia plicului poștal anexat la cererea de recurs (f.d. 198), astfel încât apelantul a fost în imposibilitate să se pregătească de proces și să se prezinte la timp în fața instanței care la citat.

Față de cele precizate este absolut evident că încheierea contestată cu recurs din 15 noiembrie 2017 a fost emisă în lipsa apelantului și în lipsa probelor care ar confirma efectuarea procedurii citării legale a acestuia, aspect ce indică asupra netemeinicii mențiunii instanței de apel cu referire la faptul că apelantul Chirică Vasile în ședința instanței de apel nu s-a prezentat, deși a fost legal citat despre locul, data și ora examinării pricinii civile în ordine de apel, solicitând amânarea ședinței de judecată.

Colegiul reține că, art. 379 alin. (1) CPC, acordă dreptul instanței de apel de a judeca apelul în lipsa apelantului sau intimatului, a reprezentanților acestora precum și a unui alt participant la proces, doar în cazul în care aceștia sunt citați legal despre locul, data și ora ședinței.

La acest segment, Colegiul menționează că examinarea chestiunii cu privire la restituirea cererii de apel fără înștiințarea legală a participanților la proces

constituie o încălcare certă a procedurii examinării apelului și poate condiționa îngrădirea nejustificată a dreptului subiecților la un proces echitabil.

În circumstanțele enunțate și ținând cont de faptul că emiterea încheierii din 15 noiembrie 2017, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Chirică Vasile, a fost efectuată în lipsa apelantului, care nu a fost legal citat, fiind prezente la caz încălcări de procedură ce afectează însăși substanța dreptului părților la un proces echitabil, încheierea recurată urmează a fi casată, or menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a dreptului lui Chirică Vasile de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Se impune subliniat la acest capitol și faptul că necomunicarea în modul corespunzător de către instanțele de judecată a actelor de procedură către participanții la proces ar putea înfrânge principiul echității procedurii civile și îngrădi în mod inacceptabil dreptul subiecților la un proces echitabil.

În acest sens instanța de recurs notează, că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982), or drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă, reală și nu iluzorie sau teoretică, iar imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (CEDO, hot. Airey vs. Irlanda din 09.10.1979).

Astfel, articolul 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale stipulează că orice persoană are dreptul la judecarea pricinii, în mod echitabil, ceea ce implică, inclusiv, o procedură contradictorie și egalitatea armelor.

Respectarea principiului egalității armelor presupune că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație net dezavantajată, în raport cu adversarul său, astfel încât între părți să se mențină un echilibru corect. Dreptul la o procedură contradictorie implică dreptul unei părți în procesul civil de a lua cunoștință de observațiile sau explicațiile date de cealaltă parte, precum și de a le discuta.

În această ordine de idei, faptele relatate generează casarea încheierii recurate, or menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a dreptului lui Chirică Vasile de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor de drept în vigoare, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Din considerentele enunțate și având în vedere faptul că s-a stabilit în mod cert încălcarea normelor de drept procedural de către instanța de apel în cadrul restituirii apelului, Colegiul civil, comercial și contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2017, cu restituirea pricinii la rejudecare în instanța de apel de la etapa de primire a cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admite recursul declarat de către Chirică Vasile.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a BC „Moldova-Agroindbank” SA împotriva lui Chirică Vasile și Chirică Irina, intervenient accesoriu SC „Glorinal” SRL cu privire la executarea dreptului de ipotecă, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău la etapa de primire a cererii de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Iulia Sîrcu

judecători

Ion Druță

Galina Stratulat